

Jan Antonín Mager

Obyčejné životní příběhy?

Paní Anna Studená, zdravotní sestra, která pracovala řadu let v pediatričce ordinaci u mé manželky, znajíc mé historické zájmy, věnovala mi v osmdesátých letech minulého století fotografie a dokumenty lidí ze svého blízkého okolí. Je to už drahně roků, co se odebrala na věčnost, její životní příběh a osudy lidí z oněch snímků jsou ale pro mne stále živé. Nikdo z nich nebyl osobností veřejného života, ale jejich životní příběhy, které se odehrávaly převážně v kulisách Prachatic, nebyly zcela všední a vydávají i drobná svědectví o tehdejší životě města. Historie, kterou chci zmínit, se odvíjela v několika posléze splývajících rovinách.

Na počátku té první byl Josef Samec, který se narodil o půlnoci z 6. na 7. březen 1859 v Táboře č. 164 zednickému tovaryši Františku Samcovi a jeho manželce Marii, dceři sedláka Václava Šimáka ze Svrabova.¹ V dospělosti jej neznámé okolnosti zavály do jižní části monarchie na Balkán, kde se také oženil. Jeho životní družkou se stala Katica Čapeti, dcera zednického mistra z dalmátského města Imotski. Tam byli oddáni 25. srpna 1890. V nedalekém Posušje, ležícím však již v Hercegovině, se manželům 9. srpna 1891 narodila dcera Marie.² Josef Samec byl patrně již v té době ve státní službě a v roce 1897 byl činný v rodném Táboře jako dozorce vězňů. Dne 25. února toho roku mu manželka v č. 44 porodila dceru Emilii.³ Potom byl Josef Samec přeložen jako soudní sluha (v jiné terminologii coby soudní vykonavatel) do Prachatic a rodina jej samozřejmě následovala. Bydlili v objektu okresního soudu, který se nacházel v budově nynější staré radnice. Tam Josef Samec zemřel 16. dubna 1903. Bylo mu 44 roků a usmrtila jej tuberkulóza.⁴

Vdova s oběma dětmi musela opustit služební byt a přestěhovala se do domu čp. 139 v Horní ulici. Tam ale mladší dcera Emilie, tehdy již školačka, podlehla 20. června 1905 stejné chorobě jako její otec.⁵ Katica Samcová zde zůstala jen s dcerou Marií. Ta asi v osmnácti letech získala místo služebné v Hinterbrühl u Vídně.

V té době její matka již bydlila v nynější Věžní ulici v domě čp. 56, který patřil krejčímu Friedovi. Sem později se Marie Samcová vrátila k matce.

Nahoře: Josef Samec (1859-1903) na průkazové fotografii (Presidium c. k. vrchního zemského soudu v Čechách). Fotografické dílny Ignác Schächtl - Jan Voseček v Táboře.

*Katica Samcová roz. Čapeti, z Dalmácie, se svou dcerou Marií (*9. 8. 1891 Posušje). Fotoatelier H. Albert, Krumlovská třída, Prachatice. Snímek z doby okolo r. 1910.*

¹ Státní oblastní archiv v Třeboni (dále jen SOA T), sb. matrik (SM), Fara Tábor 18 (N 1859-1864 pro celou farnost), fol. 12.

² Česky psaný křestní list Marie Samcové v archivu autora je pouhým velmi stručným, byť úředním výtahem z latinského originálu křestního listu vydaného v Posušje.

³ SOA T, SM, Fara Tábor 23 (N 1893-1898 pro celou farnost), fol. 314.

Kromě dat a míst narození obou rodičů je v zápisu uvedeno i datum a místo jejich sňatku.

⁴ SOA T, SM, Fara Prachatice 20 (Z 1900-1925 pro Prachatice), fol. 25.

⁵ Tamtéž, fol. 44.

*Záložní nemocnice v Prachaticích, pokoj č. 47 dislokovaný v domě čp. 56 ve Věžní ulici.
Uprostřed sedících je Marie Samcová, ošetřovatelka. Fotografie z 30. srpna 1917.*

V době I. světové války byl v témže domě umístěn pokoj číslo 47 vojenské záložní nemocnice v Prachaticích a Marie zde působila jako ošetřovatelka. Tady se seznámila s léčeným svobodníkem haličského c. k. pěšího pluku č. 20 Romanem Karlem Kaminskim, jehož rodištěm byl Nový Sandec (dnes Nowy Sacz v Polsku). Kaminski byl o 10 let starší, občanským povoláním obchodník. Oddavky proběhly v prachatickém děkanském chrámu sv. Jakuba v neděli 25. listopadu 1917,⁶ jak pěkně dokládá i malá příležitostná grafika, oznámení o sňatku, zhotovená typografem na ručním papíře.

⁶ SOA T, SM, Fara Prachatice 15 (O 1885-1919) pro Prachatice), fol. 213.

Patrně ještě v průběhu první světové války následovala Marie svého manžela do jeho domoviny. Získala polské státní občanství, děti ale neměla a když její manžel roku 1930 po operaci ledviny zemřel, vrátila se domů k matce. Usnesením zdejšího obecního zastupitelstva ze dne 4. března 1931 byla přijata do domovského svazku obce Prachatice a 17. dubna 1933 jí Zemský úřad v Praze udělil československé státní občanství.⁷

Na počátku druhé rovin vyprávění se nachází Anna Novotná. Narodila se v Praze 9. června 1934. Její maminka však krátce poté zemřela a tatínek se o malé děvčátko nemohl starat. Odbor pro péči o mládež a dorost Ústředního sociálního úřadu hlavního města Prahy se dítěte ujal a svěřil jej do péče paní Kateřiny Samcové v Prachaticích. Zřejmě to nebyl první chovanec, kterého se tato žena ujala v době, kdy zde žila sama a příspěvek na péči o dítě byl patrně i přilepšením k vdovské penzi.

Tentokrát se o dítě pomohla také starat ovdovělá dcera Marie. V roce 1936 bylo Ústředním sociálním úřadem v Praze uděleno paní Samcové pochvalné uznání za svědomitou a obětavou péči o chovance pražské obce a zejména za úsilí, které se svou dcerou věnovala ozdravení Anny Novotné. Nevím, kdy Katica Samcová zemřela, ale Andulka Novotná již z Prachatic neodešla.

Onu třetí pomyslnou rovinu představuje Jan Zdichynec. Syn sedláka Josefa Zdichynce z Bohunic čp. 15 a jeho manželky Marie rozené Hodové se narodil 22. prosince 1859.⁸ Vyučil se krejčím a ve věku 26 let se 8. února 1886 v Prachaticích oženil s Cecilií rozenou Pangrácovou, vdovou po zdejším krejčovském mistru Matěji Kudlatovi.⁹ S manželkou, která byla o 13 let starší, neměl žádné děti. Společně koupili v roce 1896 za 5725 zlatých prachatický městský dům čp. 104 v dnešní Husově ulici.¹⁰ Jan Zdichynec byl úspěšný živnostník, jeho zásluhy byly oceněny Obchodní a živnostenskou komorou v Plzni stříbrnou medailí. Angažoval se také v místním ostrostřeleckém sboru.

Jan Zdichynec (1859-1954) v ostrostřeleckém stejnokroji. Jako renomovaný prachatický krejčí samozřejmě šil i uniformy a na tu svou ostrostřeleckou si nepochybně potrpěl, i na medaile, kterými byl dekorován. Kabinetka z fotoatelieru W. Faber, Prachatice.

V polovině třicátých let XX. století Jan Zdichynec ovdověl.¹¹ Jak potom došlo k jeho sblížení s Marií Kaminskou, rozenou Samcovou, nevím. Byli však takřka sousedé, okna domu pana Zdichynce hledí i do ústí Věžní ulice, a jistě se znali celá desetiletí. Přes věkový rozdíl 31 let uzavřeli sňatek a Andulka Novotná adoptací získala příjmení Zdichyncová. Její adoptivní otec skonal 6. dubna 1954 a matka 6. prosince 1970. Jejich jedinou dědičkou byla Andulka, která sňatkem proměnila své příjmení na Studená.

⁷ Originál vydaný Zemským úřadem v Praze pod č. j. 199.570 ai 1933 v archivu autora.

⁸ SOA T, SM, Fara Předslavice 11 (NOZ 1827-1889 pro Bohunice), fol. 24.

⁹ Jako poznámka č. 6, fol. 7.

¹⁰ Originál kupní smlouvy ze dne 12. 11. 1896 v archivu autora.

¹¹ Polovina domu připsaná Cecilii Zdichyncové byla v pozemkové knize přepsána na pozůstalého manžela Jana Zdichynce 23. 4. 1936.

Na základě shromážděných faktů jsem zde v krátkosti představil zdánlivě všední lidské příběhy, ve své jedinečnosti však neopakovatelné. Jsem přesvědčen, že každý život má své neobyčejné aspekty.

Prachatice, dům čp. 104 (dnes Husova ulice). V okně vlevo Jan Zdichynec se svou první manželkou Cecilíí, v okně vpravo jeho učedníci. Reprofoto snímku pořízeného asi ve druhém desetiletí 20. století.

Stříbrná medaile Obchodní a živnostenské komory v Plzni, kterou obdržel za zásluhy Jan Zdichynec.

*Andulka své adoptivní rodiče milovala a oni milovali jí. Ostatně je to vidět na rodinné fotografii: Jan Zdichynec (*22. 12. 1859) se svou druhou manželkou Marií rozenou Samcovou (*9. 8. 1891) a adoptivní dcerou Annou (*9. 6. 1934). Foto M. Pelikan, Prachatice, asi v roce 1946.*